

ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

พิณภัทรา เวทย์วิทยานวัฒน์¹ ชนมณี ศิลาณกิจ²

Retrieved 08-03-2023;

Revised 28-03-2023;

Accepted 30-03-2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และ ขนาดของสถานศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แนวคิดภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของ Olmo-Extremera, M et al. (2022) เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 365 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (strata) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีวิทยฐานะและขนาดสถานศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่น; ผู้บริหารสถานศึกษา; การรับรู้ของครู

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400, ประเทศไทย
6414470038@rumail.ru.ac.th

²รองศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Resilient Leadership of School Administrators in the Perceptions of Teachers Under the Secondary Educational Area Office Bangkok 2

Pinpattr Wetvitayanuwat¹ Chonmanee Silanookit ²

Abstract

This Article aimed (1) to study the resilient leadership of school administrators in the perceptions of teachers under the Secondary Educational Area Office Bangkok 2 (2) to compare the resilient leadership of school administrators in the perceptions of the teacher in the Secondary Educational Area Office Bangkok 2, Classified by educational level, academic standing, and school size. The research design was a survey research, using the concept of Olmo-Extremera, M et al. (2022) as a research framework. The research area was Bangkok. The sample group consisted of 365 teachers using stratified random sampling using the school size as strata. The instrument for collecting data was questionnaire. Analysis data by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way analysis of variance, and Scheffe's comparison test. The research results were found as follows;

1. Teachers perceived resilient leadership of the school administrators under the Secondary Educational Area Office Bangkok 2, overall and each aspect were at a high level.

2. Teachers with different educational levels perceived resilient leadership of school administrators under the secondary educational area office Bangkok 2, overall was not different.

3. Teachers with different academic standing and school size perceived resilient leadership of school under the secondary educational area office Bangkok 2, overall and each aspect was significantly different at the .05 level.

Keywords: Resilient Leadership; School Administrators; Teachers' Perceptions

Type of Article: Research Article

¹ Student of Master of Education Program, Educational Administration Program, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University
Phaholyothin Road, Samsen Nai, Phayathai, Bangkok 10400, Thailand
6414470038@ru.ac.th

²Assoc.Prof. Dr., Master of Education Program, Educational Administration Program, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน (Disruptive change) มีลักษณะเป็นโลกยุคคุกคาม หรือ VUCA World ซึ่งประกอบด้วยสภาวะการณ์ที่มีความผันผวนสูง การเปลี่ยนแปลงแบบเฉียบพลันไม่แน่นอน สภาวะการณ์ที่มีความซับซ้อนเชิงระบบ และสภาวะการณ์ที่มีความคลุมเครือไม่ชัดเจน ตลอดจนการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่กระตุ้นให้เกิดการพลิกผันอย่างก้าวกระโดดและส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งการจัดการศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565, หน้า 11-12)

การจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายจึงต้องปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาให้ทันเหตุการณ์และนำพาประเทศสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ภายใต้ปัญหาและความท้าทายที่ประเทศต้องเผชิญ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารสถานศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจสำคัญในการบริหารงานทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำป็นที่จะต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน และต้องปรับระบบและวิธีการในการจัดการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565, หน้า 3) ตระหนักในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรอบคอบ ด้วยการวางแผนอย่างรัดกุมและมีสติตั้งรับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่คาดไม่ถึงอยู่เสมอ นอกจากนี้การบริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผัน ผู้บริหารต้องสร้างโอกาสทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ทำความเข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษา ชีตความสามารถและกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีความกระจำจชัด สร้างเสริมความชัดเจนในนโยบายและกลยุทธ์มีความว่องไวต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้ เป็นผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และเตรียมความพร้อมผู้เรียนตามแนวทางการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 เพื่อเผชิญกับความท้าทายของชีวิตดิจิทัลและสามารถปรับตัวให้เข้ากับชีวิตดิจิทัลในยุคพลิกผันได้ (กมลวรรณ จันทร, 2564, หน้า 1002-1009) ผู้บริหารสถานศึกษาจำป็นต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสภาพการณ์ สามารถทำงานเชิงรุกสร้างความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนองค์กร และแสวงหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ (ปทุมพร เปียพนอม, 2563, หน้า 115-122) ดังนั้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานในยุคที่มีความผันผวนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำป็นต้องมีภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่น (Resilient Leadership) สอดคล้องกับ Dartey-Baah, K. (2015, pp.99-112) กล่าวว่าภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นเป็นภาวะผู้นำที่จำป็นในการแก้ปัญหาความท้าทายในปัจจุบันและมุ่งเน้นไปที่การจัดการกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคต โดยผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำต้องปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกในปัจจุบัน สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สร้างสรรค์นวัตกรรมและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคพลิกผันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิชยฐานะ และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษา วิชยฐานะ และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานและแนวทางการศึกษาดังนี้ (1) หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ (2) หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่น (3) ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (5) กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่น หมายถึง กระบวนการ หรือการแสดงพฤติกรรม ความสามารถของผู้นำที่มีการปรับตัวเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบาก และเตรียมพร้อมต่อการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถส่วนบุคคล หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถของบุคคลที่สามารถสะท้อนคิดเกี่ยวกับปัญหา การไตร่ตรองเกี่ยวกับสภาพปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงทัศนคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ประยุกต์แนวคิดใหม่ ๆ มีการมองโลกเชิงบวก การรับรู้เชิงบวกเกี่ยวกับตนเองและสามารถโน้มน้าวผู้อื่นในทางบวก รวมทั้งมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการตอบสนองเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ภายในโรงเรียน และมีความคิดสร้างสรรค์ การนำความรู้และเจตคติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาอย่างคล่องแคล่วเมื่อเผชิญกับความยากลำบาก

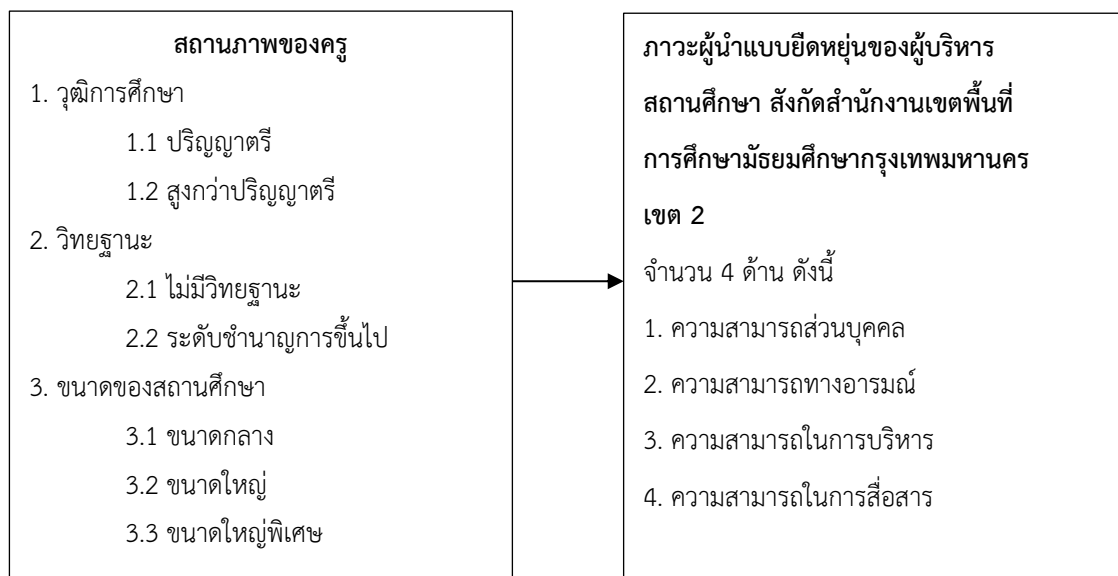
2. ความสามารถทางอารมณ์ หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถของบุคคลที่มีความหวังการมีเจตคติที่ดีเมื่อเผชิญกับความยากลำบาก และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เข้าใจความต้องการของผู้อื่นในแต่ละสถานการณ์ เคารพในความแตกต่างของแต่ละบุคคล ให้กำลังใจบุคลากรในการแก้ปัญหา

3. ความสามารถในการบริหาร หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร ประกอบด้วยการทำงานเป็นทีม การสร้างและพัฒนาการมีส่วนร่วม วางแผนการดำเนินงาน กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดการรับรู้ เรียนรู้ และเข้าใจในทิศทางเดียวกัน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดเป้าหมายการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อผลสำเร็จตามเป้าหมาย และการสร้างแรงจูงใจ จูงใจและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ตามเห็นคุณค่าและความท้าทายของงาน ปลุกจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มใจ

4. ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรม และความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลความรู้ประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้สึกหรือทัศนคติได้อย่างมีประสิทธิภาพเปิดโอกาสให้มีการซักถามข้อสงสัยอยู่เสมอและเป็นผู้ฟังที่ดีเพื่อสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของ Olmo-Extremera, M et al. (2022) ที่ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถส่วนบุคคล ความสามารถทางอารมณ์ ความสามารถในการบริหารและความสามารถในการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 52 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 5,854 คน โดย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion, and Morrison, 2011, p.147) ได้จำนวน 365 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (strata) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 71-73) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 รวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก Google Form ได้ข้อมูลกลับมา 365 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถส่วนบุคคล และด้านความสามารถทางอารมณ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตาม การรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน (n=365)

ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความสามารถส่วนบุคคล	3.93	.81	มาก
2. ความสามารถทางอารมณ์	3.90	.83	มาก
3. ความสามารถในการบริหาร	3.97	.81	มาก
4. ความสามารถในการสื่อสาร	3.94	.85	มาก
รวม	3.93	.78	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการบริหาร ($\bar{X} = 3.97$)

ด้านความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.94$) ด้านความสามารถส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.93$) และด้านความสามารถทางอารมณ์ ($\bar{X} = 3.90$)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถส่วนบุคคลและด้านความสามารถในการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสามารถทางอารมณ์และความสามารถในการบริหารไม่แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสื่อสารกับบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถซักถาม แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะได้นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาของสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้พฤติกรรมและการปฏิบัติตนของผู้บริหารยังส่งผลต่อการรับรู้ของครูอีกด้วย ซึ่งทักษะและความสามารถเหล่านี้ สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีองค์ประกอบใกล้เคียงดังนี้ วิชิตา บุญเทียม และศิริพงษ์ เสงายน (2565, หน้า 173-189) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุวิมล อินทะพุด และปทุมพร เปียถนอม (2565, หน้า 135-151) ได้ศึกษาภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พรทิพย์ อันสีเมือง และสุภาวดี ลากเจริญ (2565, หน้า 312-325) ได้ศึกษาภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จึงนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านความสามารถส่วนบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของสถานศึกษา แล้วสนับสนุนให้บุคลากรนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาและดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ด้วยมุมมองเชิงบวก สอดคล้องกับ พรทิพย์ อันสีเมือง และสุภาวดี ลากเจริญ (2565, หน้า 312-325) ได้ศึกษาภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบบรรลุผลสำเร็จ อยู่ในระดับมาก

2. ด้านความสามารถทางอารมณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและแสดงคาดหวังในผลลัพธ์ โดยเคารพในความหลากหลายของแต่ละบุคคล อีกทั้งมีเจตคติที่ดีเมื่อเผชิญกับปัญหาหรือความยากลำบากซึ่งสอดคล้องกับ ดาราวดี บรรจงช่วย (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า ด้านความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วิกานดา พิณแพทย์ และปทุมพร เปียณอม (2565, หน้า 56-64) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสหวิทยาเขตศรีบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก

3. ด้านความสามารถในการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร นำไปสู่การวางแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ภูวนาท คงแก้วและศิกฤทธิ์ ศิลาลาย (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 2 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์และด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วิชุดา บุญเทียม และศิริพงษ์ เสาภายน (2565, หน้า 180-181) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม และการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารแบบสองทาง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานสามารถซักถามข้อสงสัยได้เสมอ อีกทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในหลากหลายช่องทาง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล อินทะพุด และปทุมพร เปียณอม (2565, หน้า 135-151) ได้ศึกษาภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ด้านการเป็นผู้ฟังที่ดีอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และขนาดสถานศึกษา พบว่า

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล และสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมโดยไม่ได้นำถึงวุฒิการศึกษา จึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ดาราวดี บรรจงช่วย (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาระยะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ภูวนาท คงแก้ว และศีกฤทธิ ศิลาฉาย (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 2 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการยืดหยุ่นและปรับตัว และด้านการมีวิสัยทัศน์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิกานดา พิณแพทย์ และปทุมพร เปียถนอม (2565, หน้า 56-64) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสหวิทยาเขตศรีบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการกระตุ้นทางปัญญาไม่แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นในการมอบหมายงานให้ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันปฏิบัติงานในบทบาทที่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิชุดา บุญเทียม และศิริพงษ์ เสาภายน (2565, หน้า 185-186) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ พรทิพย์ อันสีเมือง และสุภาวดี ลาภเจริญ (2565, หน้า 312-325) ได้ศึกษาภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีทัศนต่อภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กัน

3. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดกลางมีความใกล้ชิดกับครู จึงสามารถใช้ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานร่วมกับครูในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง ทั้งด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู และการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานร่วมกัน จึงทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิกานดา พิณแพทย์ และปทุมพร เปียณอม (2565, หน้า 56-64) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสหวิทยาเขตศรีบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ครูที่สังกัดในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดความเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ จิรฤต ยศประสิทธิ์ และปทุมพร เปียณอม (2565, หน้า 255-268) พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มใจ การโน้มน้าวทางบวกและสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานที่ท้าทาย รวมทั้งพัฒนาความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากร ส่งผลให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาตนเองให้มีพฤติกรรม ความสามารถที่แสดงถึงภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่น เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางานของสถานศึกษาในยุคพลิกผันต่อไป

สรุป

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการบริหาร รายข้อผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความสามารถในการสื่อสาร รายข้อผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานสามารถซักถามข้อสงสัยได้เสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความสามารถส่วนบุคคล รายข้อผู้บริหารสถานศึกษามีการ

ไต่ตรองเกี่ยวกับสภาพปัญหาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านความสามารถทางอารมณ์ รายข้อผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นในเป้าหมายและคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ยากลำบาก โดยการศึกษาสภาพปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสร้างทัศนคติร่วมกันของครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ยึดมั่นในเป้าหมายและสามารถมองเห็นภาพคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในทิศทางเดียวกัน ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถส่วนบุคคล และด้านความสามารถทางอารมณ์ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นในด้านความสามารถส่วนบุคคล โดยการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและโน้มน้าวบุคลากรในทางบวก และด้านความสามารถทางอารมณ์ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่มีร่วมกัน เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งให้กำลังใจบุคลากรในการแก้ปัญหาให้ดำเนินงานสำเร็จลุล่วง

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ครูที่มีวิทยะฐานะและขนาดสถานศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นเพื่อนำมาใช้ในการจัดองค์กรและขับเคลื่อนงานร่วมกันภายในสถานศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ จันทร. (2564). *การบริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล*. รายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ, 2(14), 1002-1009.
- จิรฤกษ์ ยศประสิทธิ์ และปทุมพร เปียถนอม. (2565). ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 7(3), 255-267.
- ดาราวดี บรรจงช่วย. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปทุมพร เปียถนอม. (2563). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการแทนที่ด้วยสิ่งใหม่กับทิศทางการศึกษาไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*. 10(3), 115-123.
- พรทิพย์ อันสีเมือง และสุภาวดี ลาภเจริญ. (2565). ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์เป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(6), 312-328.
- ภูวนาท คงแก้ว และศีกฤทธิ์ ศิลาลาย. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(4), 82-97.
- วิกานดา พินแพทย์ และปทุมพร เปียถนอม. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสหวิทยาเขตศรีบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 14(1), 54-64.
- วิชุดา บุญเทียม และศิริพงษ์ เสาภายน. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(1), 173-189.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล อินทะพุด และปทุมพร เปียถนอม. (2565). ภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารวิชาการธรรมทรรค์*, 22(2), 135-151.
- Dartey-Baah, K. (2015). *Resilient leadership: A transformational-transactional leadership mix*. *Journal of Global Responsibility*.

Olmo-Extremuera, M., Townsend, A., & Domingo Segovia, J. (2022). Resilient leadership in principals: case studies of challenged schools in Spain. *International Journal of Leadership in Education*.